

UNIA EUROPEJSKA

Komitet Regionów

Sprawozdanie monitorujące EUWT za 2014 r.

Realizacja strategii „Europa 2020”

Streszczenie

Niniejsze streszczenie zostało przygotowane przez Dział E2 Sekretariatu Generalnego KR-u na podstawie „Sprawozdania monitorującego EUWT za 2014 r. – Wdrażanie strategii »Europa 2020«” opracowanego przez Metis GmbH (Jürgen Pucher i Stefanie Zöchmann).

Więcej informacji na temat Unii Europejskiej i Komitetu Regionów można znaleźć na stronach internetowych: <http://www.europa.eu> i <http://www.cor.europa.eu>.

Pełna treść „Sprawozdania monitorującego EUWT za 2014 r. – Wdrażanie strategii »Europa 2020«” jest dostępna w języku angielskim na stronie: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Unia Europejska, 2015

Częściowe powielanie jest dozwolone pod warunkiem wyraźnego podania źródła.

Streszczenie

KR regularnie publikuje sprawozdania monitorujące rozwój europejskich ugrupowań współpracy terytorialnej (EUWT). W tym sprawozdaniu przeanalizowano aktualne tendencje z końca 2013 r. i w 2014 r.; zawiera ono przegląd obecnej sytuacji wszystkich EUWT.

Do końca 2014 r. utworzono 50 EUWT, zrzeszające ponad 800 samorządów lokalnych i regionalnych oraz władz krajowych z 20 różnych państw członkowskich. Powstało też 18 kolejnych EUWT.

Wdrażanie na szczeblu krajowym

Zmienione rozporządzenie w sprawie EUWT zostało przyjęte 17 grudnia 2013 r. i obowiązuje od 22 czerwca 2014 r. Do 22 czerwca 2014 r. państwa członkowskie miały wdrożyć to rozporządzenie. Przez cały rok 2014 EUWT i państwa członkowskie prowadziły dyskusje nad wdrożeniem rozporządzenia¹, a także nad innymi konkretnymi zagadnieniami zawartymi w nowej polityce spójności, które także dotyczą EUWT.

Proces ten nadal trwa. Na razie KR dysponuje informacjami o hiszpańskim dekrecie królewskim 23/2015 z 23 stycznia. Ponadto na Węgrzech i na Słowacji weszły w życie zmienione przepisy w tej sprawie – odpowiednio 20 grudnia 2014 r. i 1 marca 2015 r. W Austrii państwa związkowe Burgenland, Karyntia, Salzburg i Tyrol w okresie od października 2014 r. do lutego 2015 r. zmieniły swoje prawodawstwo pod kątem zgodności z rozporządzeniem w sprawie EUWT. W Luksemburgu przeprowadzono kontrolę obowiązujących przepisów pod kątem ewentualnego ich dostosowania i nie wykazano takiej potrzeby.

Pozostałe państwa członkowskie do końca marca 2015 r. nie dokonywały zmian we własnym prawie. Być może państwa te uznały, że nie ma konieczności dostosowania ich przepisów.

Komisja Europejska nie przyjęła aktu delegowanego, o którym była mowa w art. 17 i 17 lit. a) rozporządzenia.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) w celu doprecyzowania, uproszczenia i usprawnienia procesu tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowania Zmienione rozporządzenie w sprawie EUWT ma obowiązywać od 22 czerwca 2014 r.

Przegląd sytuacji EUWT

W okresie od końca 2013 r. do końca 2014 r. utworzono 8 EUWT. Cztery ostatnio utworzone EUWT obejmują regiony na Węgrzech i Słowacji, a także w Polsce i w Szwecji. Jedno ugrupowanie obejmuje Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy, a Rumunia została włączona do EUWT „European Common Future Building” (utworzonego w 2012 r., ale nie zostało to wcześniej odnotowane). W kolejne 4 nowe EUWT zaangażowane są szczególnie władze z Hiszpanii i Francji.

EUWT utworzone w 2014 r. lub pod koniec 2013 r.

L . P .	Nazwa EUWT	Kraje	Data powstania
1	EUWT Torysa	HU, SK	9.10.2013 r.
2	EUWT Svinka	HU, SK	9.10.2013 r.
3	EUWT Alzette Belval	FR, LU	13.02.2012 r.
4	EUWT zoo „Cities of Ceramics”	ES, FR, IT, RO	07.01.2014 r.
5	EUWT „European Common Future Building”	HU, RO	17.10.2012 r.
6	EUWT zoo „Środkowoeuropejski Korytarz Transportowy”	PL, HU, SV	24.03.2014 r.
7	EUWT „Huesca Pirineos – Hautes Pyrénées” (HP-HP)	ES, FR	11.11.2014 r.
8	EUWT „Faja Pirítica Ibérica”	ES, PT	14.10.2014 r.

W sprawozdaniu przeanalizowano także sytuację 41 EUWT, które zostały założone przed październikiem 2013 r. i podano szczegółowe informacje dotyczące podstawowych wskaźników, takich jak organy, projekty i członkowie.

Według informacji uzyskanych z węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych EUWT Karst Bodva może być włączona do innych EUWT w tym regionie i rozwiązane. Także EUWT Sajó–Rima zaprzestało działalności i ma być wkrótce rozwiązane.

O EUWT w skrócie – wdrażanie strategii „Europa 2020” i nowej polityki spójności

Rok 2014 jest wyjątkowy z tego względu, że fundusze przeznaczone na programy w latach 2007–2013 zostały już przydzielone, zaś programy na nowy

okres jeszcze się nie rozpoczęły. Można to więc uznać za trudny okres przejściowy dla tych EUWT, które nie są w stanie funkcjonować wyłącznie w oparciu składki członkowskie.

Z geograficznego punktu widzenia nie słabnie ożywiony rozwój EUWT na Węgrzech. Utworzono tam 3 nowe ugrupowania, które z czasem mają być powiększone.

W ciągu ostatnich dwóch lat kilka ugrupowań pomyślnie przeszło ekspansję lub miało konkretne plany, by przyjąć nowych partnerów. 3 EUWT zwiększyło swój zakres terytorialny, a 7 EUWT planuje powiększenie – proces ten nadal trwa (2 takie plany obejmują nowe państwo członkowskie – Chorwację).

Jeśli chodzi o budowanie partnerstw, pojawiło się kilka ciekawych informacji o EUWT zakładanych z myślą o konkretnym celu. Krajowe stowarzyszenia miast z tradycjami sztuki i rzemiosła ceramicznego założyły własne EUWT. Podobnie władze odpowiedzialne za parki narodowe i za środowisko utworzyły dwa morskie EUWT, łączące partnerów z Francji i Włoch. EUWT Grande Région, który funkcjonował jako organ zarządzający dla wielostronnego transgranicznego programu ETC, nie obejmie tej roli w nowym okresie (2014–2020) – być może utworzone zostanie nowe EUWT.

Regularnie spływające składki członkowskie są ważnym stałym elementem budżetu każdego EUWT. Obecny łączny budżet roczny 50 EUWT, pozyskiwany ze składek członkowskich, jest szacowany na około **12 mln EUR**. Zdecydowanie największym budżetem – około 20 mln EUR – dysponuje EUWT „Hospital of Cerdanya” i suma ta pokrywa jego roczne koszty funkcjonowania.

Ogólna suma projektów UE realizowanych przez EUWT, które: a) trwały w 2014 r., b) zostały ukończone w 2014 r. i c) są obecnie w fazie końcowej realizacji, wynosi prawie **60 mln EUR**. Projekty ETC są ważnym źródłem dochodu praktycznie wszystkich EUWT: w 2014 r. **18 spośród 49 ugrupowań** kontynuowało projekty rozpoczęte w okresie 2007–2013. Według zgłoszeń nadal wdrażane są w sumie **44 projekty**.

Okolo 27 z 50 EUWT ma swój personel i w większości przypadków pracownicy ci są zatrudniani bezpośrednio przez EUWT. Na podstawie otrzymanych danych można stwierdzić, że pod koniec 2014 r. około **130 osób** w całej UE na stałe pracowało dla EUWT.

Przygotowania EUWT na nowy okres finansowania 2014–2020

Tylko EUWT Espacio Portalet zgłosiło, że uczestniczyło w procesie ustalania i opracowania porozumienia o partnerstwie – ogólnych ram na szczeblu krajowym dotyczących wszystkich programów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

EUWT bardziej aktywnie włączone były w proces programowania programów ETC. Najczęściej EUWT uczestniczyły w pracach komitetów programujących lub też zasięmano opinii EUWT. W ten sposób zaangażowana była jedna trzecia tych EUWT, które odpowiedziały na zapytanie (11 spośród 34).

Dla wielu ugrupowań przygotowania nowych programów to także doskonała okazja do przemyślenia celów strategicznych – 9 spośród 34 EUWT uznało, że zamierza w najbliższym czasie zmienić swój profil lub zakres działalności.

7 spośród 34 ugrupowań stwierdziło, że w nowym okresie zamierza skupić się na określonych priorytetach inwestycyjnych.

Jeśli chodzi o ich zaangażowanie w ramach nowego programu, dla EUWT jasnym praktycznym obszarem jest zarządzanie Funduszem Małych Projektów albo porównywalnymi systemami zarządzania działaniami o mniejszej skali. W sumie 15 spośród 34 EUWT informowało, że: a) są odpowiedzialne za przyszłe zarządzanie Funduszem Małych Projektów, b) zamierzają pełnić tę funkcję, c) podejmowały próbę pełnienia tej roli, lecz bez skutku. 9 spośród tych 15 ugrupowań jest odpowiedzialnych za przyszłe zarządzanie Funduszem Małych Projektów.

Jeśli chodzi o nowe instrumenty, czyli: rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD), zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) i wspólny plan działania (JAP), to żadna z tych opcji nie została zastosowana w programach ETC.

Nowe powstające EUWT

Według naszych informacji od koniec 2014 r. tworzonych było 18 EUWT. Poza ESPON nie udało się opracować nowych projektów ani znaleźć świeżych pomysłów. To EUWT jest obecnie pojedynczym beneficjentem i wdraża OP w oparciu o umowę o udzielenie dotacji.

Do rozdziału „EUWT w przygotowaniu” dodano „Regio Pamina Eurodistrict” oraz euroregiony □ „Neiße-Nisa” i „Grand Genève”. W rozdziale „Pomysły” dodano do listy EUWT Novum, Europejską Federację Małych Wysp (ESIN) oraz EUWT „Saint Martin-Sint Maarten” – obejmujące dwa najbardziej oddalone kraje i regiony (OCT).